ד: דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

עין משפט נר מצוה

כז א מיי׳ פ״ח מהל׳ תפילין הלכה ח סמג עשין כב טוש״ע א״ח סי׳ לב סעיף ח:

כח ב מיי׳ פ״ב מהל׳ מגילה הלכה ח סמג עשין רכז:

תורה אור השלם

1. עַל כָּל דָּבָר פֶּשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שָׂה עַל שַׂלְמָה עַל כָּל אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ: שמות כב ח
2. וְאֵת כָּל חֵלְבוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד כו
3. וְאֵת כָּל חֵלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוֹסַר חֵלֶב מִעֵל זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד לא
4. וְאֵת כָּל חֵלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוסר חֵלֶב הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְיָ וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ: ויקרא ד לה
5. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא: ויקרא כא יא
6. וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: דברים ו ח
7. וְשַׂמְתֶּם אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: דברים יא יח
8. וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יַד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרָיִם: שמות יג טז
9. רֵאשִׁית בְּכוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ: שמות כג יט
10. שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל זְכוּרְךָ אֶל פְּנֵי הָאָדוֹן יְיָ: שמות כג יז

רבינו חננאל

דם משתי נפשות מטמא באהל. ואקשינן ומי איכא מאן דלית ליה יש אם למקרא והתניא בחלב אמו יכול בחלב אמו ממש. אמרת יש אם למקרא ושנינן כולי עלמא יש אם למקרא ור׳ ורבנן בהא פליגי ר׳ סבר אשר ירשיעון אלהים אחריני ורבנן סברי ירשיעון דהאיך דהאי ור׳ יהודה כן רועץ לא פליגי עליה. בית הלל דתניא וכפר וכו׳. ואקשינן איני דכולי עלמא יש אם למקרא והתניא לשטפת לטוטפת דטוטפות הרי כאן ארבע דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא אומר אינו צריך טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים ושנינן לעולם פליגי וכי פליגי היכא דשני מקרא מסמורת אבל חלב וחלב דכי הדדי נינהו יש אם למקרא והרי יראה יראה דכי הדדי נינהו ופליגי דתניא יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה בן תימא הסומא בא׳ מעיניו פטור מן הראיה שנא׳ יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא לראות מה לראות מה לראות בשתי עיניו אף לראות בשתי עיניו אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא לא תבשל גדי דרך בישול אסרה תורה תנו רבנן דיני ממונות בשלשה

מסורת הש״ס

דנין חטאת וארבע קרנות. תימה הא אפי׳ פנים מפנים לא גמרינן בפרק ב״ש (זבחים דף נט:) דבעי קרא לפר כהן משיח ולפר העלם דבר של ציבור ולשעירי ע״ז אף על גב דכולהו חטאות ניהו וכ״ש דלא אמו מיצוות מפנימיות ושמא כיון דאשכחן דלא פליג קרא התם מהשתא לא ממלקינן אפי׳ מיצוות מפנימיות:

לטטפת לטטפת לטוטפות. תימה דלא כתיב וי״ו בין פ״א לתי״ו בכולהו ויש מפרשים משום דכתיב ולטוטפת וגורעין וי״ו דברים המיכה ומוסיפין בסוף המיכה ודורשין כדאשכחן בפרק ב׳ דזבחים (דף כה.) ולקח מדם הפר דם מהפר יקבלנו וברים יש נוחלין (ב״ב דף קיח:) דרשין ונתתם את נחלתו לאחיו נחלת אחיו לו וקשה דבפרק הזהב (ב״מ דף נד:) אמר רבי הקדש כתיב ויסף חמישית אע״ג דכי אקלת לוי״ו דויסף ודנדיה ליה אחמישית סוף סוף הוו ליה חמישיתו ולא נימא לשדיה בין יו״ד לתי״ו דהוה חמישיות משמע דבאמצע תיבה אין מוסיפין ומיהו אשכחן בפרק מומין אלו (בכורות ד׳ מד:) גבי מרוח אשך דתנן ר׳ חנינא בן אנטיגנוס אומר שמרחיו חשוכין ומפרש בגמרא דגורעין מ׳ ממרוח ודדינן אאשך ואל״ף דאשך שדינן אמרוח וקרי ביה מרחו אשך וכיוצא איכא פליגתא דר׳ אמי בשם ר׳ יוחנן אמר גורעין לדרוש מתחלת הפרשה לסופה פירוש מתחלת המיכה לסופה ור׳ יוחנן בשם ר׳ ירמיה אמר אפי׳ באמצע תיבה ור״מ מפרש דוי״ו דולטוטפת דרש וה״ג לטוטפת לטוטפת ולטוטפת הרי כאן ד׳ ואע״ג (ד) דל״ש לא דרש וי״ו וי״ו לא מ״ד דרש דלאמרי׳ בהערל (ימנות דף עב:) גבי והנותר[1]: **טט בכתפי** שתים. פי׳ בתיבה אחת רמז הכתוב לרבע בתים בין שתי הלשונות כתפי ואפריקי ומכוין דאשכחינן ליה בחד תיבה לית לן לרבויי טפי מ״ג הא דלא דרשינן בתים טובא משום דלא מצינו בתורה כתובים אלא בד׳ פרשיות וי״מ דלרבי עקיבא דל חד לגופיה ומשני טוטפות דרש ד׳ בתים לכל לשון שני טוט ושני פת[2]: **בדרך** שבא לראות. פי׳ בקונטרס בדרך שבא לראותך[3] כן אתה בא לראות לו מה הוא רואה אותך שלם[4] אף אתה רואה אותו בשתי עיניך וכפי זה קאי יראה אקדום בדרך הוא וקאי יראה אזכור ואין הלשון משמע כן אלא תרוייהו משמע אזכור לכך מפרש רבינו תם איפכא כדרך שבא לראות את פני השכינה שהקדוש ברוך הוא רואהו בשתי עיניו כך זכור רואהו בשתי עיניו שלו ויאמר השתא לשון בא דשכינה תמיד בבית המקדש: **דרך** בישול אסרה תורה. ובאלה אינו בישול אלא עיגון כדפירש בקונטרס והאי דקרי לגלי קדר בישול בפרק כל שעה (פסחים דף מא. ושם) שאני התם דכתיב ובשל מבושל מ״מ וי״מ דרך בישול אסרה תורה ״ דבלא בישול שרי וע״י בישול אסור לאפוקי אלב דבגלאו הכי אסור וקשה לפי זה דחלב ומתה אסרינן בחלב בפרק כל הבשר (חולין דף קיג: ודף קטו.) למ״ד איסור חל על איסור וקאמר התם אלב ומתה לא לריכא קרא:

ואם השכינה יראה משמע שיתראו לפניו שהוא בא לראותו היקים ראייתך לראיתו לו מה הוא רואה אותך כשהוא שלם שנאמר (דברים יח) עיני ה׳ אלהיך בה מראשית אף אתה רואה אותו בשתי עיניך. אלמא אע״ג דכי הדדי נינהו דרשינן מסורת וגבי אלב אמו אמו מאן לימא דלא לגרדם אלב אמו בתר מסורת: **דרך בישול.** אמרת יש אם למקרא אלא דב״ע יש אם למקרא ורבי ורבנן בהא קמיפלגי רבי סבר [1]ירשיעון אלהים אחריני ורבנן סברי ירשיעון דהאיך (6) והאי ור״י בן רועץ לא פליגי רבנן עליה ב״ה [6]דתניא [2]וכפר [3]וכפר [4]וכפר מפני הדרן והלא דין הוא נאמר דמים למטה ונאמר דמים למעלה מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר או כלך לדרך זו נאמר דמים בחוץ ונאמר דמים בפנים מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת ממתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורים בחוץ חיסר [3]אחת ממתנות לא עשה כלום נראה למי דומה דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מפנים או כלך לדרך זו דנין חטאת וד׳ קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח זה שאין חטאת וד׳ קרנות תלמוד לומר וכפר וכפר מפני הדין כיפר אע״פ שלא נתן אלא שלשה כיפר אף על פי שלא נתן אלא שתים כיפר אע״פ שלא נתן אלא אחת ור״ש ורבנן בהא פליגי ר״ש סבר סככה לא בעי קרא ורבנן סברי סככה בעי קרא ור״ע ורבנן בהא פליגי ר״ע סבר [5]נפשות תרתי משמע ורבנן סברי נפשות דעלמא משמע ודכולי עלמא יש אם למקרא [2]והתניא [6]לטטפת [7]לטטפת [8]לטוטפות [8]הרי כאן ארבע דברי ר׳ ישמעאל ר״ע אומר אינו צריך טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים אלא לעולם פליגי והני מילי כי פליגי היכא דשני קרא ממסורת אבל האי [9]חלב וחלב דכי הדדי נינהו יש אם למקרא והרי [10]יראה יראה דכי הדדי נינהו ופליגי דתניא יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה בן תימא [2]הסומא בא׳ [7]מעיניו פטור מן הראיה [8]שנא׳ יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות מה לראות בשתי עיניו אף ליראות בשתי עיניו אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא [9]לא תבשל גדי [10]דרך בישול אסרה תורה תנו רבנן דיני ממונות בשלשה

אמרת יש אם למקרא. ולריכא מאן דפליג דאי פליגי בשר בחלב מנלן לן דאסור: **ירשיעון אלהים אחריני.** לכך מאלהים האמור למעלה בעינא תרתי ולמעלה דומיא דלמטה הרי ד׳: **דהיאך והאי.** [1]ירשיעון אלהים האמור למעלה ואלהים האמור כאן ולעולם לשון רבים משמע: **וכפר וכפר וכפר.** בשעיר נשיא ובשעירה דיחיד ובכבשה דיחיד כתיב (ויקרא ד) ומשמע דקגי בכפרה אחת כדמפרש: **מפני הדין.** הולרכו ליכתב כולן דאי לא הוו כתיבי הוו מייתינא מדינא דכולהו מתנות מעכבי. איכול לא גרסינן: **והלא דין הוא.** דלא ליעבכנו למה לי לרבויי דבכפרה אחת מני: **נאמרו דמים.** בפרשה למטה גבי חטאת העוף דשמיעת הקול דכתיב (ויקרא ה) והזה מדם החטאת על קיר המזבח: **ונאמרו דמים למעלה.** בחטאת בהמה: **שנתנו במתנה אחת כיפר.** דהא לא כתיב (ב) קרנות. לשון אחר נאמרו דמים למטה למטה מחוט הסיקרא בעולה ושלמים ואשם ונאמר דמים למעלה למעלה מחוט הסיקרא דהיינו חטאת בהמה דכתיבי בה קרנות (ויקרא ד) מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר דהא אפי׳ ב״ש מודו בשאר קרבנות דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך יישפך. לשון אחר למטה בפרשה תחתונה דויקרא (ה) באשמות כתיבי. לשון אמלעי עיקר: **כפנים.** חטאות הפנימיות דפר כהן משיח והעלם דבר הטעונין שבע הזיות על הפרוכת ועל מזבח הזהב ותנן בהו מתנה אחת מהן מעכבת באיהו מקומן (זבחים מז.) ונפקא לן מקראי בהקומץ רבה (מנחות דף כ.) ועשה כאשר עשה[3] מה ת״ל לכפול בהזאות מלמד שאם חסר אחת מכל המתנות לא עשה כלום: **דנין חטאת.** ונאמרו בה קרנות מחטאות הפנימיות שהן חטאות ונאמרו בה (ויקרא ד) קרנות המזבח קטורת הסמים: **ואל יוכיח זה.** דאם אינו אומר חטאת ולא נאמרו בה קרנות אלא סביב. וללישנא דחטאת העוף נמי אינו חטאת וארבע קרנות כלומר אע״פ שאמר חטאות לא נאמרו בו קרנות וכולן שמעתיה ודחטאת העוף לא סלקא לו: **ור״ש ורבנן.** כולהו יש אם למקרא סבירא להו וכי מדלית חד בסוכות לגופיה פשו להו ארבעה אבל רבנן סברי סככה בעי קרא פשו להו ג׳ דפנות וגרעתא בעי קרא פשו להו ד׳ דפנות וגרעתא הלכתא לשלישית ור״ש סבר סככה לא בעי קרא דמקרא דמדלינן לגופיה נפקא דהא בלא סככה לא מיקריא סוכה: **נפשות דעלמא.** ולעולם מדא משמע אלא הכי קאמר על אחת מכל נפשות מת שבעולם לא יבא: בפרשת שמע (דברים ו) וכפרשת כי יביאך (שמות יג) כתיב לטוטפת[3] חסר וי״ו אבל בפרשת והיה אם שמוע כתיב (דברים יא) לטוטפות אלא הרי כאן ד׳ בתים לתפילין של ראש אבל של יד אינה אלא אחת: **באפי.** שם מקום. כשרוצים לומר שתים אומר טט: **ואפריקי.** נמי מקום וקורין לשתים פת: **דשני קרא ממסורת.** בחותמת הקריאה יתירות על המסורת כמו לטוטפות בסוכות קרנות דאיכא למימר מדשני ולאי תרוייהו דרשינן: **אבל חלב וחלב דכי הדדי נינהו.** כולי עלמא מודו דיש אם למקרא: יראה כל זכורך כתיב וקרינן יֵרָאֶה (3) תרוייהו דרשינן יֵרָאֶה כל זכורך שיראו פני כתיב וקרינן יֵרָאֶה (3) תרוייהו דרשינן יֵרָאֶה כל זכורך שיראו לו מה הוא רואה אותך כשהוא שלם שנאמר (דברים יח) עיני ה׳ אלהיך בה מראשית אף אתה רואה אותו בשתי עיניך. אלמא אע״ג דכי הדדי נינהו דרשינן מסורת וגבי אלב אמו אמו מאן לימא דלא לגרדם אלב אמו בתר מסורת: **דרך בישול.** חָלָב אינו בישול אלא עיגון כמים ואיכא בישול אבל חָלֵב אינו בישול אלא עיגון: ון

אמרת יש אם למקרא. ולריכא מאן דפליג דאי פליגי בשר בחלב מנלן לן דאסור: **ירשיעון אלהים אחריני.** לכך מאלהים האמור למעלה בעינא תרתי ולמעלה דומיא דלמטה הרי ד׳: **דהיאך והאי.** [1]ירשיעון אלהים האמור למעלה ואלהים האמור כאן ולעולם לשון רבים משמע: **וכפר וכפר וכפר.** בשעיר נשיא ובשעירה דיחיד ובכבשה דיחיד כתיב (ויקרא ד) ומשמע דקגי בכפרה אחת כדמפרש: **מפני הדין.** הולרכו ליכתב כולן דאי לא הוו כתיבי הוו מייתינא מדינא דכולהו מתנות מעכבי. איכול לא גרסינן: **והלא דין הוא.** דלא ליעבכנו למה לי לרבויי דבכפרה אחת מני: **נאמרו דמים.** בפרשה למטה גבי חטאת העוף דשמיעת הקול דכתיב (ויקרא ה) והזה מדם החטאת על קיר המזבח: **ונאמרו דמים למעלה.** בחטאת בהמה: **שנתנו במתנה אחת כיפר.** דהא לא כתיב (ב) קרנות. לשון אחר נאמרו דמים למטה למטה מחוט הסיקרא בעולה ושלמים ואשם ונאמר דמים למעלה למעלה מחוט הסיקרא דהיינו חטאת בהמה דכתיבי בה קרנות (ויקרא ד) מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר דהא אפי׳ ב״ש מודו בשאר קרבנות דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך יישפך. לשון אחר למטה בפרשה תחתונה דויקרא (ה) באשמות כתיבי. לשון אמלעי עיקר: **כפנים.** חטאות הפנימיות דפר כהן משיח והעלם דבר הטעונין שבע הזיות על הפרוכת ועל מזבח הזהב ותנן בהו מתנה אחת מהן מעכבת באיהו מקומן (זבחים מז.) ונפקא לן מקראי בהקומץ רבה (מנחות דף כ.) ועשה כאשר עשה[3] מה ת״ל לכפול בהזאות מלמד שאם חסר אחת מכל המתנות לא עשה כלום: **דנין חטאת.** ונאמרו בה קרנות מחטאות הפנימיות שהן חטאות ונאמרו בה (ויקרא ד) קרנות המזבח קטורת הסמים: **ואל יוכיח זה.** דאם אינו אומר חטאת ולא נאמרו בה קרנות אלא סביב. וללישנא דחטאת העוף נמי אינו חטאת וארבע קרנות כלומר אע״פ שאמר חטאות לא נאמרו בו קרנות וכולן שמעתיה ודחטאת העוף לא סלקא לו: **ור״ש ורבנן.** כולהו יש אם למקרא סבירא להו וכי מדלית חד בסוכות לגופיה פשו להו ארבעה אבל רבנן סברי סככה בעי קרא פשו להו ג׳ דפנות וגרעתא בעי קרא פשו להו ד׳ דפנות וגרעתא הלכתא לשלישית ור״ש סבר סככה לא בעי קרא דמקרא דמדלינן לגופיה נפקא דהא בלא סככה לא מיקריא סוכה: **נפשות דעלמא.** ולעולם מדא משמע אלא הכי קאמר על אחת מכל נפשות מת שבעולם לא יבא: בפרשת שמע (דברים ו) וכפרשת כי יביאך (שמות יג) כתיב לטוטפת[3] חסר וי״ו אבל בפרשת והיה אם שמוע כתיב (דברים יא) לטוטפות אלא הרי כאן ד׳ בתים לתפילין של ראש אבל של יד אינה אלא אחת: **באפי.** שם מקום. כשרוצים לומר שתים אומר טט: **ואפריקי.** נמי מקום וקורין לשתים פת: **דשני קרא ממסורת.** בחותמת הקריאה יתירות על המסורת כמו לטוטפות בסוכות קרנות דאיכא למימר מדשני ולאי תרוייהו דרשינן: **אבל חלב וחלב דכי הדדי נינהו.** כולי עלמא מודו דיש אם למקרא: יראה כל זכורך כתיב וקרינן יֵרָאֶה (3) תרוייהו דרשינן יֵרָאֶה כל זכורך שיראו פני כתיב וקרינן יֵרָאֶה (3) תרוייהו דרשינן יֵרָאֶה כל זכורך שיראו לו מה הוא רואה אותך כשהוא שלם שנאמר (דברים יח) עיני ה׳ אלהיך בה מראשית אף אתה רואה אותו בשתי עיניך. אלמא אע״ג דכי הדדי נינהו דרשינן מסורת וגבי אלב אמו אמו מאן לימא דלא לגרדם אלב אמו בתר מסורת: **דרך בישול.** חָלָב אינו בישול אלא עיגון כמים ואיכא בישול אבל חָלֵב אינו בישול אלא עיגון: ון

מסורת הש״ס

(ו) זבחים לח., כ); סם נכ.; (ג) זבחים ל:; מנחות לד.; (ד) תמורה כ. ד: ע״ש ערכין כ: ע״ש, (ה) שבת יראה (ר״ל הרי״ם כשי״ת) וקרין יראה (הרי״ם קמ״ץ) כלרך כל״ל. רש״ל, (ו) [חולין קח.], (ז) ר״ל אלהים האמור למעלה והאלהים האמור כאן ולעולם ירשיעון לשון רבים משמע, (ח) [ויקרא ד], (ט) [דע דלמיגו בפ׳ כי יביאך ובזיהיה אם שמוע לטוטפות כתיב ועיי׳ תוס׳ דהכא וזבחים ומנחות], (י) [ועי״ע תוספות זבחים ל:] תוס׳ מנחות לד: ד״ה לטוטפות), (כ) [וע״ע זבחים שם ד״ה טט], (ל) כן הוא גם כ״כ. רש״ל [עיין רש״ל].

גליון הש״ם

תוס׳ ד״ה דרך וכו׳ דבלא בישול וכו׳. ק״ל הא משמע דלא פיגול דפרי מתבטל בשר בחלב טהור דהא כל שומן דבהמה מקרי חלב אלא דעל הקדש אסרה תורה ואם כן דלמא מייירי הקדש בחלב טהור:

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ דהאיך דדהאי וכ״ר כן ריעך: (ב) רש״י ד״ה שנתנו וכו׳ לא כתיב (קרבנות) מז״מ, וכ״כ ס״א קרדות: (ג) ד״ה ירשה וכו׳ ותרוייהו דרשינן וכו׳ כל לגאותך כך הוא בא לראותו לך מה הוא רואה אותך כשהוא שלם בב׳ עיניו שתמר עיני: (ד) תוס׳ ד״ה לטוטפת וכו׳ ולע״ג דדר׳ ישמעאל לא דרש וי״ו ד״ו: (ה) ד״ה כדרך וכו׳ שלם בב׳ עיניו אף אתה וכו׳ קאי יראה אקדום כ״ה וקאי יראה אזכור:

מוסף רש״י

וכפר וכפר וכפר. כשעיר נשיא ושעירה וכבשה שטילן על המזבח המילון (זבחים כח.). מפני הדין. אחר מלילה ומלמד על החטאת המיוצה שכל מתנותיה מעכבות, לכך נאמרו אלו להכשיר אם חיסר (שם). והלא דין הוא. להכשיר כמתנה אחת ויקרא לומר לי למטה. מחוט הקרקע, כל הדמים תוך מחטאת, ונאמר דמים למעלה. מחוט הסקרא חטאת, מה דמים התחתונים כפר במתנה אחת, דמיות יום שמחיר יפדו, ומיהו חטאת מהלאי כיה לא ילף, דלא שייכא כיה לשון כפיה כי אם שריקה, שהיא במתנה אחת, אלא בנגין אב למד מן המתחמוים דלף הוא כפר במתנה אחת (שם). נאמר דמים בחוץ. בחטאות החיצונות, ונאמר דמים בפנים. בחטאות הפנימיות (שם). דנין חוץ מחוץ. חטאת מעולה (שם). דנין חטאת וד׳ קרנות. חטאת המיוצה שהיא חטאת ומתיר בה אחרבע קרנות, כמו שאמרנו אמרת יש אם למקרא אלא דב״ע יש אם למקרא ורבי ורבנן בהא קמיפלגי רבי סבר [1]ירשיעון אלהים אחריני ורבנן סברי ירשיעון דהאיך (6) והאי ור״י בן רועץ לא פליגי רבנן עליה ב״ה [6]דתניא [2]וכפר [3]וכפר [4]וכפר מפני הדרן והלא דין הוא נאמר דמים למטה ונאמר דמים למעלה מה דמים האמורים למטה שנתנן במתנה אחת כיפר אף דמים האמורים למעלה שנתנן במתנה אחת כיפר או כלך לדרך זו נאמר דמים בחוץ ונאמר דמים בפנים מה דמים האמורים בפנים חיסר אחת ממתנות לא עשה ולא כלום אף דמים האמורים בחוץ חיסר [3]אחת ממתנות לא עשה כלום נראה למי דומה דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מפנים או כלך לדרך זו דנין חטאת וד׳ קרנות מחטאת וארבע קרנות ואל יוכיח זה שאין חטאת וד׳ קרנות תלמוד לומר וכפר וכפר וכפר מפני הדין כיפר אע״פ שלא נתן אלא שלשה כיפר אף על פי שלא נתן אלא שתים כיפר אע״פ שלא נתן אלא אחת ור״ש ורבנן בהא פליגי ר״ש סבר סככה לא בעי קרא ורבנן סברי סככה בעי קרא ור״ע ורבנן בהא פליגי ר״ע סבר [5]נפשות תרתי משמע ורבנן סברי נפשות דעלמא משמע ודכולי עלמא יש אם למקרא [2]והתניא [6]לטטפת [7]לטטפת [8]לטוטפות [8]הרי כאן ארבע דברי ר׳ ישמעאל ר״ע אומר אינו צריך טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים אלא לעולם פליגי והני מילי כי פליגי היכא דשני קרא ממסורת אבל האי [9]חלב וחלב דכי הדדי נינהו יש אם למקרא והרי [10]יראה יראה דכי הדדי נינהו ופליגי דתניא יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יהודה בן תימא [2]הסומא בא׳ [7]מעיניו פטור מן הראיה [8]שנא׳ יראה יראה כדרך שבא לראות כך בא ליראות מה לראות בשתי עיניו אף ליראות בשתי עיניו אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא [9]לא תבשל גדי [10]דרך בישול אסרה תורה תנו רבנן דיני ממונות בשלשה

(ד) [חולין לא.], (ה) [ב״ב לא.], (ו) [ב״ב לא.], (ז) [ב״ב לא.], (ח) [ב״ב לא.], (ט) [ב״ב לא.], (י) [ב״ב לא.], (כ) [ב״ב לא.], (ל) [ב״ב לא.], (מ) [ב״ב לא.], (נ) [ב״ב לא.], (ס) [ב״ב לא.], (ע) [ב״ב לא.], (פ) [ב״ב לא.], (צ) [ב״ב לא.], (ק) [ב״ב לא.], (ר) [ב״ב לא.], (ש) [ב״ב לא.], (ת) [ב״ב לא.], (א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו״ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז״ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח״ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט״ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י״י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ״כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל״ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ״מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ״נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס״ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע״ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ״פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ״צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק״ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר״ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש״ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת״ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו״ו״ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז״ז״ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח״ח״ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט״ט״ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י״י״י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ״כ״כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל״ל״ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ״מ״מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ״נ״נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס״ס״ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע״ע״ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ״פ״פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ״צ״צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק״ק״ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר״ר״ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש״ש״ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת״ת״ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א״א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה) [ב״ב לא.], (ו״ו״ו״ו״ו״ו״ו״ו) [ב״ב לא.], (ז״ז״ז״ז״ז״ז״ז״ז) [ב״ב לא.], (ח״ח״ח״ח״ח״ח״ח״ח) [ב״ב לא.], (ט״ט״ט״ט״ט״ט״ט״ט) [ב״ב לא.], (י״י״י״י״י״י״י״י) [ב״ב לא.], (כ״כ״כ״כ״כ״כ״כ״כ) [ב״ב לא.], (ל״ל״ל״ל״ל״ל״ל״ל) [ב״ב לא.], (מ״מ״מ״מ״מ״מ״מ״מ) [ב״ב לא.], (נ״נ״נ״נ״נ״נ״נ״נ) [ב״ב לא.], (ס״ס״ס״ס״ס״ס״ס״ס) [ב״ב לא.], (ע״ע״ע״ע״ע״ע״ע״ע) [ב״ב לא.], (פ״פ״פ״פ״פ״פ״פ״פ) [ב״ב לא.], (צ״צ״צ״צ״צ״צ״צ״צ) [ב״ב לא.], (ק״ק״ק״ק״ק״ק״ק״ק) [ב״ב לא.], (ר״ר״ר״ר״ר״ר״ר״ר) [ב״ב לא.], (ש״ש״ש״ש״ש״ש״ש״ש) [ב״ב לא.], (ת״ת״ת״ת״ת״ת״ת״ת) [ב״ב לא.], (א״א״א״א״א״א״א״א״א) [ב״ב לא.], (ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב״ב) [ב״ב לא.], (ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג״ג) [ב״ב לא.], (ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד״ד) [ב״ב לא.], (ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה״ה